בחרדה ובלי בהלה - בשעת חרום

מאת ד"ר ישראל אלדד

היתה זו הברקה באנית אר היה זה מקרה מצלה המוכתב ע"י צורכי עימוד וגרא־פיקה, כאשר „מעריב" מיום ג' השבוע, (כ"ג בתמוז) פרסם בכותרת גדולה בעמוד הראשון ידיעה זו: „שאכזל נתבקש לתוך בסכסוך מפא"י, ברקת מאיים בהתפטרות", וממש מתחת לאותה כותרת רבת־החשיבות צילום גדול של נאצר העומד ליד הטיל המצרי, וחוזר של הטיל מופנה ישר אל אותה ידיעה מרעישה ומפוצצת על סכסוכי מפא"י, סכסוכים שאין בהם אפילו אותו מינימום של רקע מדיני או מורמי־שיחה בסכ־סוכי „הפרשה", סכסוכים שהם על טהרת עמ־דות־כח אישיות ועל יוקרית, סכסוכים המע־טיקים בלי־ספק את מרבית המותות והלבבות וחלקי־גוף עצביים אחרים כמפלגות הבלוטן, בימים אלה של הפגנות־כח האויב, ובעודת העתונות מעסיקים בם את דעת הקהל הדימו־קראטית תאבת הסנסציות וההתחשויות בימי שפל העונה הספורטיבית, עם שקיעת עסקי יוסקלי, עם נסיסת עסקים מוראביים בשבח־ירושלים.

הברקה באנית אר מקרה מוצלח, כין כה ובין כה אילוסטרציה קולעת, הפעם קולעת באמת כחוד הקליע, ואוויה לאמנות של דו"ש, למצבה המדיני של מדינת ישראל מול חודי הטילים, מול לוחי התותחים, מול פיות המתחיגים המצריים המופנים בגלוי ובמפורש ובמרוויק, במדויק מאוד, למרית הספקות ש־מביעים עוד אצלנו לגבי דיוקם של הקליעים, לגבי דיוקן של ההודעות המצריות.

אין שום נחמה באי־בהירות זו לגבי דיוק של טילי נאצר, אשר ודאי יהיו מדויקים יותר מחר אם עדיין אינם מדויקים היום; יגלבי קיומנו אין נעקא מינה אם יפלו הטילים — מתוכר דיוק — על „מצודת זאב", על „מלון הקסטל" או על „הוועד הפועלי", כשם שאין נחמה בכך שאין הייצור של הטילים ייצור מצרי — כפי שמתברהרים המצרים — כי אם ייצור זר, חלקים זרים, מרכיבים זרים, כי למאי נפקא מינה אם הטילים שיהרסו את „בית עיזוני אמריקה" יהיו אמריקאים ולא „מצרים", אם הקליעים שיפשיטו את משמר העמק יהיו סוביטיים ולא „מצריים".

שהרי אין זה נכון גם שאמריקאים אינם מספקים נשק למצרים. גם מעבר לאותם טילים לצורכי מדע ושלום הנתימים על נקלה — ומי כמונו חייב לדעת זאת — ליהפך לטילים נושאי מלחמה וחרס, גם מעבר מזה, כי כל דולאר ממאות מיליונים הדולאריים הנתימים למצרים מ־קופת אר"ה הוא מתכת נושאת השמדה ליש־ראל. אלג'מאריה מתפאר גלויות בכך שמעשיריית התקציב המצרי, שגדלה כגודל התקציב הישראלי כולו, רוצאת לצרכי ציוד צבאי, ואין זה בגזר סוד אבאי כמום ותידוש, שכל תמיכה כלכ־לית במדינה המכוכנות למלחמה ומקבלת נשק מצד אחר, הוא בגדר תמיכה ישירה כמאמץ המלחמתי של אותה מדינה. וזכרו הבל אמר — במחילה מכבודו — שגריר ישראל בארה"ב, בראיון הטלביזיה האמריקאית, כאשר נשאל אם הסיוע האמריקאי המוגבר הניתן לקולוגל נאצר תורם לציבוריו במגרת התיכון, והוא ענה: דיאמה של ישראל היא „פיתוחן הכלכלי של הסדינות מהוה גורם מעיצב". דברי הבל ודברים מזיקים, גם אם נניח שבחדרי חדרים הוא מביע חששות לגבי „ציבוריו" של מדינה מתעמדת בגיש ומכריזה בגלוי על מלחמה בישראל. בדעת הקהל, שיש לה משקל בארה"ב, מתקבלים דברי שגריר ישראל כדברי „אמן" וברכה למעשה זה של חיזוק האויב הראשי שלנו, ואין זה מחזק כלל את ידי הסיטאווריים האמריקאים המעמדים המנסים לערער מדיניות אמריקאית זו, כשם שאין זה מחזק אותם ואת מעמדנו המתחיגים המצריים המופנים בגלוי ובמפורש ובמרוויק, במדויק מאוד, למרית הספקות ש־מביעים עוד אצלנו לגבי דיוקם של הקליעים, לגבי דיוקן של ההודעות המצריות.

אין שום נחמה באי־בהירות זו לגבי דיוק של טילי נאצר, אשר ודאי יהיו מדויקים יותר מחר אם עדיין אינם מדויקים היום; יגלבי קיומנו אין נעקא מינה אם יפלו הטילים — מתוכר דיוק — על „מצודת זאב", על „מלון הקסטל" או על „הוועד הפועלי", כשם שאין נחמה בכך שאין הייצור של הטילים ייצור מצרי — כפי שמתברהרים המצרים — כי אם ייצור זר, חלקים זרים, מרכיבים זרים, כי למאי נפקא מינה אם הטילים שיהרסו את „בית עיזוני אמריקה" יהיו אמריקאים ולא „מצרים", אם הקליעים שיפשיטו את משמר העמק יהיו סוביטיים ולא „מצריים".

שהרי אין זה נכון גם שאמריקאים אינם מספקים נשק למצרים. גם מעבר לאותם טילים לצורכי מדע ושלום הנתימים על נקלה — ומי כמונו חייב לדעת זאת — ליהפך לטילים נושאי מלחמה וחרס, גם מעבר מזה, כי כל דולאר ממאות מיליונים הדולאריים הנתימים למצרים מ־קופת אר"ה הוא מתכת נושאת השמדה ליש־ראל. אלג'מאריה מתפאר גלויות בכך שמעשיריית התקציב המצרי, שגדלה כגודל התקציב הישראלי כולו, רוצאת לצרכי ציוד צבאי, ואין זה בגזר

„הבוקר" — 27.7.62 — עמ' 3

סוד אבאי כמום ותידוש, שכל תמיכה כלכ־לית במדינה המכוכנות למלחמה ומקבלת נשק מצד אחר, הוא בגדר תמיכה ישירה כמאמץ המלחמתי של אותה מדינה. וזכרו הבל אמר — במחילה מכבודו — שגריר ישראל בארה"ב, בראיון הטלביזיה האמריקאית, כאשר נשאל אם הסיוע האמריקאי המוגבר הניתן לקולוגל נאצר תורם לציבוריו במגרת התיכון, והוא ענה: דיאמה של ישראל היא „פיתוחן הכלכלי של הסדינות מהוה גורם מעיצב". דברי הבל ודברים מזיקים, גם אם נניח שבחדרי חדרים הוא מביע חששות לגבי „ציבוריו" של מדינה מתעמדת בגיש ומכריזה בגלוי על מלחמה בישראל. בדעת הקהל, שיש לה משקל בארה"ב, מתקבלים דברי שגריר ישראל כדברי „אמן" וברכה למעשה זה של חיזוק האויב הראשי שלנו, ואין זה מחזק כלל את ידי הסיטאווריים האמריקאים המעמדים המנסים לערער מדיניות אמריקאית זו, כשם שאין זה מחזק אותם ואת מעמדנו המתחיגים המצריים המופנים בגלוי ובמפורש ובמרוויק, במדויק מאוד, למרית הספקות ש־מביעים עוד אצלנו לגבי דיוקם של הקליעים, לגבי דיוקן של ההודעות המצריות.

אין שום נחמה באי־בהירות זו לגבי דיוק של טילי נאצר, אשר ודאי יהיו מדויקים יותר מחר אם עדיין אינם מדויקים היום; יגלבי קיומנו אין נעקא מינה אם יפלו הטילים — מתוכר דיוק — על „מצודת זאב", על „מלון הקסטל" או על „הוועד הפועלי", כשם שאין נחמה בכך שאין הייצור של הטילים ייצור מצרי — כפי שמתברהרים המצרים — כי אם ייצור זר, חלקים זרים, מרכיבים זרים, כי למאי נפקא מינה אם הטילים שיהרסו את „בית עיזוני אמריקה" יהיו אמריקאים ולא „מצרים", אם הקליעים שיפשיטו את משמר העמק יהיו סוביטיים ולא „מצריים".

שהרי אין זה נכון גם שאמריקאים אינם מספקים נשק למצרים. גם מעבר לאותם טילים לצורכי מדע ושלום הנתימים על נקלה — ומי כמונו חייב לדעת זאת — ליהפך לטילים נושאי מלחמה וחרס, גם מעבר מזה, כי כל דולאר ממאות מיליונים הדולאריים הנתימים למצרים מ־קופת אר"ה הוא מתכת נושאת השמדה ליש־ראל. אלג'מאריה מתפאר גלויות בכך שמעשיריית התקציב המצרי, שגדלה כגודל התקציב הישראלי כולו, רוצאת לצרכי ציוד צבאי, ואין זה בגזר

מים ומפ"מניקים — ביתר בסחוניזם, ביתר דא־גה לחיזוק צבאי וזוהי „התגרות". תופעה כזאת כמובן אינה בגדר האפשר במצרים ולא במדי־נות ערביות הירביות שלה. שם אין תחרות על ריפוח־שלום ־פירוק נשק, שם התחרות היא על הסחה וקריאת מלחמת השפד ועל יתר־חימוש. אצלם — וכן אצל גורמי חוץ אדירים — התעמולה המלחמתית הגלויה של נאצר ויאמר נושה רושם מעוזד ומרבה־תמיכה. ואצ־לנו הנטבה של כל היסודות התבלניים האלה היא גוסח מפ"ם: התשובה לנאצר — אופנסי־בה של שלום, הפסקת הגיסוים הידועים והם־מרים וכו' כו', מסמך למעשה כניעה, הצלחה לנאצר גם בתוכני ישראל.

וכי איך לא יתוחלש החזית המדיניית הח־צונית והפסיכולוגית הפנימית שלנו, באשר כל הערבים ללא יוצא מן הכלל וודאי וודאי ש כל המצרים, מרויעים בכנות להתעצמות הצבאית למרות המשך השפל הכלכלי, המשך מחסור ומחלה ובורות, מרויעים בהתלהבות להברוות ה־מלחמה של נאצר ויאמר, ואצלנו פועלים בגלוי ובסמיר, בכיוונים מפלגות ומחוצי בית, מעל דפי עתונים ובמקומות עבודה, כוחות הכלה הכפולה. הסחה ישירה נגד ה„בסחוניזם", ו„ה־סחה מזרון אי מכסל לחוויות סרק פנימיות, מפלגתיות, כלכליות ותיאת.

*

אין עדיין מקום לבהלה, אם מי יש מקום לחרדה עמוקה ויש הכרח בפעולה חמורה.

אין מקום לבהלה.

ראשית מכיוון שעדיין נראה שהממונים על ענייני הבטחון אצלנו, אלה שבמדים ואלה שבלי מדים, מחמינים בסבכה. עושים למניע־תה. הם עושים זאת בגדר תפישתם ההגנתית כמובן, שהיתה בעוכרנו, שהיתה באיחורנו ההיסטורי, בעבר, ומי יודע מה תהיינה תוצאו־תיה בעתיד. הם עושים בתחומים בסתוריים כלבד ולא בתחומים מדיניים. ההורסים — כב־מערכת סיני — את אשר הושג בנשק ובכח. הכל מתנהל בנוסח „תגובתי", נוסח נוקיב־מהאה — מתאה חמורה — אזהרה — אזהרה חמורה — פגיעה — נסיגה" (כירושלים היו „רק" שלשה קרבנות לפי שעה, ורי באזהרה לפי שעה). הכל מיניאטורה של מערכת סיני המפוארת מבחינה צבאית, המבשילה מבחינה מדינית. וזהו הסיג החמור לאותו בסחון הקיים

לגבי ההכנה הצבאית והמשך והתגברות הכו־גנות הצבאית. כל סוב שישנו שעם נוסף לשלילת הבהלה לפי שעה.

והוא:

אכן משקר מרשל ואמר ומתחרבב באמת באמרו שצבא מצרים הוא החזק ביותר כמגרת התיכון.

מנין אנו יודעים כי משקר הוא? מפי המו־דיעין הצבאי שלנו? מפי המומחים הצבאיים הקולמיים? או מפי אותו נגנר, אותו מומחה נאצר שנעשה שתאים כשר לעדות אצלנו להר־גיענו כי אין עדיין הכוח המצרי מכריע?

לא. ישנה עדות בטוחה יותר, עדות מצרית, והיא: **העובדה שאין מצרים פו־תחת במלחמה על ישראל.** זו הוכחה מכרעת לכך שמדיני שקר בפי הרכרבנים המצ־רים. שעדיין הם מפחדים לפתוח במלחמה. לא נשיא קנדי מעכב בעדם בתנאים האמיתיים או המדומים שהוא מתנה כמתן סיוע הצנום, ולא פחד התערבות אר"ם. לא לשוא הגיעק נאצר לא זומן את אות הגילוים לשני אנשי אר"ם ידועים: ברנארוס והאמרשילד, לא לשוא, שניהם עשו רבות, והראשון אף שילם כחייו על כך, למען „הצלת" הערבים, למען בגיעת צנחון ישראל מלא במזרח התיכון. וכל ההכנות המצריות — כולל השקט בגבו־לות של הדרום שלנו, הנזקף אצלנו על חשבון הנצחון בסיני, וקיפח־שטות, כי הוא שקט מתוכנן ומחושב — מכוונות למכה כזאת ליש־ראל הצרה, שאין לה מרחב אסטרטגי שכל פעולות אויביה להשכנת שלום תבואנה, מזמון אז משונג, או מלא־איכפתיות פנימית, מאו־חר מדי.

לא, אין שום דבר אשר ימנע מצרים לצאת למימוש תוכנית ההשמדה („פתרון בעיית פלש־טין"), פרט לידיעתה הברורה שעדיין ישראל היא הכוח החזק ביותר במזרח התיכון. בו ברגע שעליה מצרים יגיע אז שיירתה להם שכוחם עולה על כוחנו, לא ויכסוס ויצאו למלאכת ההשמדה. וזו ההוכחה הוודאית כי שקר בפי אמר. עדיין שקר כפיר.

ובאשר שקר הלא, אין מקום לבהלה, אך באשר עדיין שקר הוא, יש מקום לחרדה חמורה. שהרי אם יינתן לו מצונו — מצד ידידיו ו„ידידו" ואשר שיינתן לו ונינתן לו —

לה ומכוסלת במגרת זה. ודאי שהוא נשק עיקרי במשטר טוטאליטארי שבשטר שמשטר טוטאליטא־רי נוטה היטלר — ולא בכל נוסח — שאין מאחוריו בסיס לל ממש, סופו ליפול. אך בבלם ושטרייכר והיטלר עצמו נפלו על חוו־בותיה שלו אירופה ועל גוויות העם היהודי, ולנו אין כיוון מרחבים רו־סים ומרקים לסגת, ולנו אין גם תעלת לה־מגש להתבצר מאחוריה. עד אשר יתברר שתע־מולה זו של מצרים היא מנופחת ורחוק־רחוק נאצר מלהיות אימפראטור ויריחו של דעמסס השני — חיילים לבושי מדים מצריים הקומטה השתתפו במסגן הבצאי — עד שקומתו תת־פוצץ, מי יודע היכן נהיה אנו השוכנים בצ־מאר הבקבוק הלזה הקרוי מדינת ישראל. ודאי שיש משמעות נוספת להודעה המצרית על ה־טילים למרחק שש מאות קילומטר, חוץ הד־נשה שהם מגיעים עד לתבון. ודאי ששליטי מצרים דברו גם באזני ערביי רבת־עמון ובני־רות ודמשק, ואין ספק שדברי־הם עשו שם רושם עז ויגבירו את חסידי מצרים שם, אבל הוא גם דבר על שלש מאות קילומטר, והוא — נאצר — גם נוכח לדעת שישראל היא התרין הממשי המגוע בעדו לצאת בעקבות דעמסס הנני ולהגיע עד לפרת ומכל שאיפותיו. זו להשמיד את ישראל, היא הקרובה ביותר לו הנראלית ביותר מצד התגבויות בסתיר.

וגם על ערבי ישראל יעשה מפגן תעמולתי זה את הרושם המבוקש לחזקם באמונה — אם מתוך פסרוויטות ערבית אם מתוך פחד המחיר — שהנה הנה נגאלים הם, וימי ישראל ספורים, על כל מה שמתחייב מזה לגבי הת־נהגותם והתכוננותם כאן.

שהרי במצרים וכין כל הערבים לא ייתכן שיתרחש מה שהתרחש בישראל לאחר שילוח שבוט שתים מה שמתרחש לרגלי מפעל בסחוני מכריע אחרי כשופים מפלגתיים ואי־ופים פרופיסוראליים ורוחניים מאוד ערכים בלי הרף ־ עולות חבלה נגד צדדים בסתעיים ישרא־לים אלה בתחומים מדיניים. ההורסים — כב־מערכת סיני — את אשר הושג בנשק ובכח. הכל מתנהל בנוסח „תגובתי", נוסח נוקיב־מהאה — מתאה חמורה — אזהרה — אזהרה חמורה — פגיעה — נסיגה" (כירושלים היו „רק" שלשה קרבנות לפי שעה, ורי באזהרה לפי שעה). הכל מיניאטורה של מערכת סיני המפוארת מבחינה צבאית, המבשילה מבחינה מדינית. וזהו הסיג החמור לאותו בסחון הקיים

להמשיך להתעצם באותו סמרו, מן ההכרת ומן החשבון השפוט שאפילו בשווין הציוד החדיש הוא יעלה עלינו מכוח הכמות, גם כמות החיילים המאומנים, המתאמנים, מב־חינת כמות האוכלוסין וגודל הטשח יש גבול לכמות האבידות שאנחנו יכולים לשאת ואין כמעט גבול לכמות האבידות שמצרים יכולה לשאת. אין כאן כלל יחס של „טיל שווה טיל, רק עודף הנשק המכריע ועודף היזומה שקולים כנגד היתרו־נות הכמותיים ובגיאוגראפיים. כל היתר הם מאויתי שעלולה להסתיים בסר־גדיה, לו גם סרבדיה של גבורה, נוסח מצדה או נוסח גיטו ורשא.

אינגו רוצים לא כזו ולא כזו.

*

עדיין כן יש מקום לחרדה עמוקה מפני העצמה של מצרים הגוברה, ויש מקום לכפל חרדה מפני התחלשות הפנימיות הלא־בסוחניות והאו־ס־בסוחניות השורצות אצלנו, שורצות כאותן צפרדעים אשר נתגלו בבריכות המים בנגב המערבי.

אלו שמות נפלאים למקומות ההם של ה־בריכות הנן:

„תקומה", „מבטחים"...

וכאשר בודקים יפה יפה את קרקעית הבריכה, והנה דגים מתים שם המרעילים את המים וסביב סביב — בדבר כתבים עדי ראייה — שורצות צפרדעים, ומקרקרות, מקר־קרות בקולי קולות כמעט כמו עתונים אצלנו על המאבקים בתוכסי מפא"י, על דרום־חשמל, על מלחמת שבתי, על מלחמת „בני־ישראל".

ואילו הוא נביא בישראל היה קם ושר את שירת הבריכה „תקומה" והבריכה „מבטחים" „אשר לידידיו", ואשר לא תחיה בהן ולא מב־טחים כי אם בארשים שפוטו כשמעבו, וכבר עומדים משרד הבריאות ומפעל „מקורות" ומ־קרקרים אלה כנגד אלה. יש צפרדעים אי אין, יש דגים מרוחים או אין, והגם שותה מן המים ההם, מי מריבה המריבו, ואלה הם טילים מסוכנים יותר, קוליים יותר אשר בידי האויב.

אכן — היה ממשיך נביא בישראל אילו היה בימינו, כבמשל הכרם ההוא — הבריכה הנאה בית ישראל היא, בימים ההם, ואכן רבים בני הבאר־שים והמבאר־שים.

*

כן זו השעה לפעולה החמורה לטיהור הבריכה הזאת מכל הבראשי בה.

לא מתוך בהלה אך מתוך חרדה עמוקה חייב להיעשות המעשה המצוי וכל אשר לעשותו יהא המציל, וכל דרך אשר בו ייעשה המע־שה, תהא דרך ברוכה:

ממשלת חרום לבסחון ישראל המדכירה לבסחון זה את הכל, הכל יותן בברזל. כזכר הציווה המופלאה של זאב דבוטינסקי ב„שמשון":

„שני דברים אמור נא להם בשמי, הדבר הראשון הוא: ברזל יקבצו ברזל, יתנו ברזל אל כל אשר להם: כסמם וחמתם, שמנם ויינם ועדריהם, נשיהם ובנותיהם, הכל יותן ברזל, אין יקר מברזל.

והשניה לא יביטו, אבל עליהם למהר להבין את זאת, הזכר השני הוא: מלך. אמור נא זאת לדן, לבנימין, ליהודה, לאפרים: מלך! האחד יתן להם אות ואלפי איש ירימו ידם...

שכתי וראיתי כי טוב אשר תגיד להם בשמי לא שני דברים כי־אם שלו־שה: לקבוץ ברזל, לשים עליהם מלך וללמוד צחוק".

ועד אשר מרבים כה להעלות את דמר הצוואה של דבוטינסקי אל גורל עצמותיו, מוטב להגשים תחילה צוואה זו, למען יהיה בכלל לאן להעלות את עצמותיו, למען חיי ישראל בכלל.

ברזל ומלך וצחוק.

ואין מקום לצחוק לפני ברזל ומלך המב־טחים חיים. אין זכר בצוואה זו לכל הערבים האחרים, הכלכלים, האזרחיים הרחיים, המלל־אים הזים את חלל האויר.

הכרזת שעת חרום והקמת ממשלת חרום אשר כזאת, ועמיד גם את העם בישראל, גם את העם היהודי בעולם על חומרת השעה, ההיסטורית לנו ולהם:

שום שעת גיוס כל הכוחות בעם היהודי.

לתקומה ולמבטחים ללא מירכאות וללא צפר־דעים וללא זיהום וללא מאבקי סדק בין מפל־גות ובתוך מפלגות, המשקרת אותנו מים מוד־עלים, מרמות.

ללא בהלה, אך מתוך חרדה עמוקה — להפ־סיק את מחול השדים והשוגגים הזוגיים וה־פסולים, במערבות הבל.

ללא בהלה, אך מתוך חרדה עמוקה לקיום ישראל — לתקים משטר חרום ומציל.

לכל מערכה אינוסיטנית ישנם ועדי פעולה תקיפים לרוב, היכן ועד הפעולה למען **המאבטרה העליון של קיום ישראל?**